(૧)

Signature of Invigilators

1. ....

2. ....

ECONOMICS
Paper III

Roll No. ☐☐☐☐☐

(In figures as in Admit Card)

Roll No. ....

....

(In words)

JY—04/10

Name of the Areas/Section (if any)........................

Time Allowed : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 200

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. Write name of your Elective/Section if any.
3. Answer to short answer/essay type questions are to be written in the space provided below each question or after the questions in test booklet itself. No additional sheets are to be used.
4. Read instructions given inside carefully.
5. Last page is attached at the end of the test booklet for rough work.
6. If you write your name or put any special mark on any part of the test booklet which may disclose in any way your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. Use of calculator or any other Electronics Devices are prohibited.
8. There is no negative marking.
9. You should return the test booklet to the invigilator at the end of the examination and should not carry any paper outside the examination hall.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

૧. આ પૃષ્ઠના ઉપલા ભાગે આપેલી જગ્યામાં તમારી ક્રમાંક સંખ્યા (રોલ નંબર) લખો.

૨. તમે જે વિકલ્પનો ઉત્તર આપો તેનો સ્પષ્ટ નિર્દેશ કરો.

૩. ટૂંક નોંધ કે નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોના ઉત્તર દરેક પ્રશ્નની નીચે આપેલી જગ્યામાં જ લખો. વધારાના કોઈ કાગળનો ઉપયોગ કરશો નહીં.

૪ અંદર આપેલી સૂચનાઓ ધ્યાનથી વાંચો.

૫. આ ઉત્તરપોથીને અંતે આપેલું પૃષ્ઠ કાચા કામ માટે છે.

૬. આ ઉત્તરપોથીમાં ક્યાંય પણ તમારી ઓળખ કરાવી દે એવી રીતે તમારું નામ કે કોઈ ચોક્કસ નિશાની કરી હશે તો તમે આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક સાબીત થશો.

૭. કેલક્યુલેટર અથવા ઈલેક્ટ્રોનિક્સ સાધનો જેવાનો ઉપયોગ કરવો નહીં.

૮. નકારાત્મક ગુણાંક પદ્ધતિ નથી.

૯. પ્રશ્નપત્ર લખાઈ રહે એટલે આ ઉત્તરપોથી તમારા નિરીક્ષકને આપી દેવી. પરીક્ષાખંડની બહાર કોઈ પણ પ્રશ્નપત્ર લઈ જવું નહીં.

FOR OFFICE USE ONLY
Marks Obtained

Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					

Total Marks Obtained..........................
Signature of the co-ordinator..............
(Evaluation)

SEAL

ECONOMICS

અર્થશાસ્ત્ર

PAPER-III

પ્રશ્નપત્ર-III

Note : This paper has two parts (A and B). All questions are compulsory.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રના **અ** અને **બ** એમ બે વિભાગો છે. બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

Part A

વિભાગ–અ

Note : This part has **ten** short essay type questions of **16** marks, each to be answered in about **three hundred** words.

નોંધ : વિભાગ **અ** માં **દસ** લઘુ નિબંધાત્મક પ્રકારના પ્રશ્નો છે. દરેકના ગુણાંક **16** છે. દરેક ઉત્તર આશરે **300** શબ્દોમાં લખાયેલો હોવો જરૂરી છે.

1. Why was Marshall not able to explain gambling as a rational behaviour on the part of consumers ? How did Von Neumann-Morgenstern explain it as a rational behaviour ?

   માર્શલ કયાં કારણોસર સટ્ટાને ઉપભોક્તાની સમજપૂર્વકની વર્તણુંક તરીકે સમજાવી શકયાં ન હતાં? નોયમેન-મોર્ગનસ્ટને આને કેવી રીતે સમપૂર્વકની વર્તણુંક તરીકે સમજાવી હતી?

2. What are the determinants of money stock (M_3) and high powered money in India.

ભારતમાં નાણાંનાં જથ્થા (M_3) અને પ્રબળનાણાંના નિર્ણાયક બળો કયાં કયાં છે?

3. What role the human resources and infrastructure play in the economic development of a country ?
દેશનાં આર્થિક વિકાસમાં માનવ સાધનો અને આધારિત સંરચના શું ફાળો આપે છે?

4. Name various theories of taxation. Differentiate amongst incidence, effects and impact of a tax by giving a suitable example.
કરવેરાનાં જુદા જુદા સિદ્ધાંતોનાં નામ આપો. કરનો ભાર, અસરો અને પ્રભાવ વચ્ચેનો યોગ્ય ઉદાહરણ આપીને તફાવત સમજાવો.

5. Explain different types of regional blocks. Do you agree with the view that emergence of regional blocks go against the principle of globalization ?
જુદા જુદા પ્રકારનાં પ્રાદેશિક સંઘો વિષે સમજણ આપો. પ્રાદેશિક સંઘોનો ઉદ્દભવ વૈશ્વિકરણનાં સિદ્ધાંતની વિરૂદ્ધ જાય છે એ દૃષ્ટિકોણ સાથે તમે શું સહમત થાઓ છો?

6. What are Non-performing Assets in the banking system ? Critically examine the policies recommended by the Government of India in this regard.
બેન્ક વ્યવસ્થામાં કઈ કાર્ય રહિત અસ્કયામતો છે? ભારત સરકારે આ સંબંધમાં સૂચવેલી નીતિઓનું વિશ્લેષણ કરો.

7. Have economic reforms made any impact on our industrial growth since nineties ? Disscuss.
૧૯૯૦ નાં દાયકાથી આર્થિક સુધારાઓએ આપણી ઔદ્યોગિક વૃદ્ધિ પર કાંઈ પણ અસર કરી છે? ચર્ચા કરો.

8. Do you think that environmental degradation affects poorer population more adversely as compared to richer population ? Explain your answer in detail.
તમે શું ધારો છો કે પર્યાવરણની અધોગતિ ગરીબ જનસંખ્યા ઉપર તવંગર જનસંખ્યાની સરખામણીએ વધુ માઠી અસર કરે છે? તમારા જવાબને સવિસ્તાર સમજાવો.

9. Enumerate various land reform measures that have taken place in India since independence.
ભારતમાં આઝાદી પછીનાં જમીન સુધારણા અંગેનાં લીધેલા પગલાં વર્ણવો.

10. Define hypothesis. Differentiate between Null Hypothesis and Alternative Hypothesis. How does '*t*' test help in testing the significance of regression coefficient ?

પરિકલ્પનાની વ્યાખ્યા આપો. શૂન્ય પરિકલ્પના અને વૈકલ્પિક પરિકલ્પના વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 'ટી' પરીક્ષણ પરાગમન ગુણાંકની સાર્થકતાનું પરીક્ષણ કરવામાં કેવી રીતે મદદ કરે છે?

Part B

વિભાગ–બ

Note : Part B has only **one** question of **40** marks. It should be answered in about eight hundred words.

નોંધ : વિભાગ બ માં એક પ્રશ્ન છે અને તે **40** ગુણાંક ધરાવે છે. એનો ઉત્તર આશરે **800** શબ્દોમાં આપવો જરૂરી છે.

11. (*a*) What is autocorrelation ? Explain in detail how autocorrelation is detected.

(*b*) Distinguish between homoscedasticity and heteroscedasticity. How will you detect the problem of heteroscedasticity from the data ? What are the consequences of heteroscedasticity ?

(*a*) સ્વસહસંબંધ એટલે શું? સ્વસહસંબંધને કેવી રીતે ઓળખશો એની સવિસ્તાર સમજણ આપો.

(*b*) સમવિસારિતા અને વિષમ વિસારિતા વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. આંકડાકીય માહિતીમાંથી તમે વિષમ વિસારિતાનાં પ્રશ્નને કેવી રીતે ઓળખશો? વિષમ વિસારિતાનાં પરિણામો શું થાય છે?

Or

અથવા

Distinguish between Pure and Mixed strategies. What is Prisioner's Dilema in game theory ?

શુદ્ધ અને મિશ્રિત યુક્તિઓ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. ક્રિડાનાં સિદ્ધાંતમાં કેદીની દ્વીધા એટલે શું?

Or

અથવા

(*a*) Examine the nature of External debt problems of developing countries. What remedies would you suggest to reduce its intensity in the present economic scenario ?

(*b*) Do you think that India has been able to overcome this problem during the last decade ? Explain.

(*a*) વિકાસશીલ દેશોનાં આંતરરાષ્ટ્રીય ઋણ પ્રશ્નોનાં સ્વરૂપની ચકાસણી કરો. આની ઉત્કટતાને ઘટાડવા માટે આજનાં આર્થિક સંદર્ભમાં તમે કયા ઉપાયો સૂચવશો?

(*b*) શું તમને લાગે છે કે ભારત પાછલા દશકમાં આ સમસ્યાનું નિરાકરણ કરી શક્યું છે? ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Discuss, in detail, the growth and productivity trends in agriculture since 1965 when new agricultural strategy was introduced in India.

૧૯૬૫ માં નવી કૃષિ વ્યૂહ રચના અપનાવ્યા પછી કૃષિ ક્ષેત્રે વૃદ્ધિ અને ઉત્પાદકતાનાં વલણોની વિગતવાર ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

What is the importance of planning in our country after the introduction of economic reforms ?

આર્થિક સુધારા દાખલ કર્યા પછી આપણા દેશમાં આયોજનની અગત્યતા શું છે?